

*Е. М. Дехтяренко,
заступник з НВР, вчитель англійської мови
I кваліфікаційної категорії Дружбівського
навчально-виховного комплексу Олевського
району*

Англійська мова з ейдетикою – це просто!

Ми живемо в епоху, коли технічний прогрес зайшов так далеко у своєму розвитку, що й перестав дивувати. А дива людина потребує завжди. І де нам його шукати, якщо не в собі. Сьогодні інформаційний простір відкриває для нас доступ до незліченної кількості програм та різноманітної літератури, що в свою чергу пропонує відкриття та вдосконалення самого себе і своїх здібностей.

Модернізація української освіти визначає соціальні вимоги до системи шкільної освіти. Суспільству, що розвивається, потрібні сучасно освічені люди, які можуть самостійно приймати відповідальні рішення в ситуації вибору, прогнозуючи можливі наслідки, здібні до співпраці, відрізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю [5].

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діяльнісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури [8].

Вимога сьогодення до будь-якого навчального закладу – готувати творчу особистість. Вчителі іноземної мови мають спрямувати свою діяльність на підготовку мовної особистості, здатної до пізнання та перетворення світу через формування комунікативної компетентності, що складається з мовленнєвої, мовної, соціокультурної і діяльнісної.

На сучасному етапі розвитку шкільної освіти однієї з найбільш актуальних проблем, що вимагають нових шляхів вирішення, є необхідність якісного поліпшення знання англійської мови. Необхідно розробляти і використовувати нові підходи та технології, націлені на підвищення мотивації навчальної діяльності школярів, а відповідно і рівня володіння мовою [6].

Процес навчання англійської мови передбачає вирішення питання – яким чином її вивчати, щоб сучасний учень став конкурентно спроможним, успішним, був носієм активної мовленнєвої діяльності, міг користуватися засобами комунікації, відчував себе комфортно в будь-якому мовленнєвому середовищі. Адже від методики вивчення залежить її результат.

Деякі лінгвісти вважають, що найпоширеніший метод заучування слова та його переклад на рідну мову малоефективний. Англійські слова, так само як і слова будь-якої іншої мови, цілком піддаються цьому виду вивчення. Однак є небезпека, що при тривалій відсутності мовної практики ті чи інші

слова можуть забуватися. Щоб розширений словниковий запас знову «не звузився», потрібна тривала мовна практика.

Першим, хто розділив методи запам'ятовування на два основних напрямки, був видатний російський вчений А.Р. Лурія. Одним із них була мнемотехніка, в основі якої лежить вербально-логічне мислення, а другим ейдетика – метод, в основі якого лежить конкретно-образне мислення. Кількість інформації, яку відтворює той, хто користується прийомами ейдетики, набагато більша в порівнянні з механічним заучуванням. У наші дні ейдетика представляє науковий інтерес, а також має практичну значущість як специфічний вид пам'яті пізнавальних здібностей [1].

Актуальність цієї проблеми засвідчують роботи багатьох зарубіжних вчених, які вивчали ці питання: Р. Аткинсон, Т. Б'юзен, Р. Спірі, М. Грунеберг, П. Моріс, Е. Менш, Д. Гросс, Е. Лречмер, К. Коффка та ін. Над ейдетикою, як особливим видом образної пам'яті, працювали протягом 20–40-років у Німеччині в психологічній школі Е. Йенш та його однодумці (О. Кро, А. Рикел, Г. Фишертаін) [11].

Упровадження цього методу в Україні здійснює Євген Антощук — засновник «Української школи ейдетики», автор книжок і статей з ейдетики, розробник «ноу-хау» та комп'ютерних ігор, інструктор-методист. Він знайомить нас із ейдетикою — наукою про конкретно-образне мислення, яка є новим відгалуженням основної методики запам'ятовування з власними традиціями, методами та підходами.

Метою статті є обґрунтування значущості, доступності ейдетики для ефективного формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови в навчальних закладах.

Ейдетика побудована на позитивному мисленні. Вміння уявляти й фантазувати допомагає легко сприймати, а потім і відтворювати цікаву для нас інформацію. Варто лише налаштуватися на уявлення, а не запам'ятовування. Наприклад, радити учням: «Уявіть собі!», «Фантазуйте!», «Розслабтеся!» «Намалюйте в уяві нові слова й пограйтеся ними!» Така ситуація однозначно дає учням змогу комфортно здобувати нові знання. Вчити англійську мову за допомогою власної фантазії та образного мислення – ефективно [7].

Ейдетика (від давньо-грецької – образ, зовнішній вигляд) – це психологічний термін, який визначається як здатність згадувати, відтворювати зображення, звуки, запахи об'єктів чи тактильні відчуття про них з граничною точністю. Слово «ейдетичний» стосується здатності отримувати надзвичайно докладний, яскравий і детальний спогад. «Ейдетизм», як особливий різновид пам'яті, дозволяє втримувати та відтворювати надзвичайно живі образи раніше побачених предметів, об'єктів. Тією чи іншою мірою він притаманний кожній людині, особливо у дитячому віці [11].

Альберт Ейнштейн казав: «У своїй уяві я вільний малювати як художник. Уява важливіша за знання. Знання обмежені. Уява охоплює весь світ».

Методика «ейдетика» включає різні методи розвитку асоціативного мислення, яке є не лише основою хорошої пам'яті, а й сприяє розвитку активної мовленнєвої та творчої діяльності. Розум дітей завжди активний, йому властивий безперервний пошук асоціацій. Якщо їм допомагати розвивати асоціативне мислення, то згодом вони будуть успішнішими, знаходять нестандартні рішення у навчанні і в повсякденних ситуаціях, краще писатимуть твори, розв'язуватимуть задачі на логічне мислення, запам'ятовуватимуть іншомовні слова. Психолог С. Іванов вважав, що секрет хорошої пам'яті в умінні створювати численні та різноманітні зв'язки з тим, що ми хочемо втримати в пам'яті. В ейдетичі використовують графічні, тактильні, смакові, звукові та нюхові асоціації [9].

Графічні асоціації. У цьому ейдетичному прийомі використовуються різні картки з предметними зображеннями або геометричними фігурами.

Тактильні асоціації. Тактильні асоціації викликаються у дітей за допомогою тактильних табличок з різними фактурами (хутро, фланель, крапельки воску, фольга, оксамит, велюр, гудзики, зерно тощо.)

Звукові асоціації. Для роботи над розвитком звукових асоціацій можна використовувати аудіозаписи різних звуків та шумів, а також різноманітні шумові коробочки та мішечки.

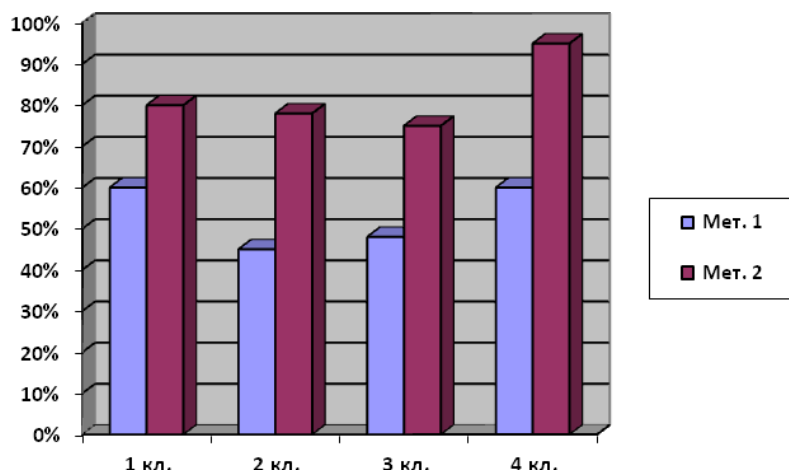
Смакові асоціації. Для цього виду роботи не потрібні реальні смакові відчуття: смаки ми уявляємо, і залежно від вікової категорії запропоновані смакові відчуття будуть ускладнюватися та розширюватися.

Нюхові асоціації. Нюховий аналізатор – це, мабуть, найсильніший з усіх названих. Треба бути дуже обережними, залучаючи його до роботи з дітьми. Основний спосіб залучення нюхового аналізатора – звернення до дитячої уяви .

Одним з найдієвіших ейдетичних прийомів у роботі з дітьми для запам'ятовування інформації є метод послідовної асоціації – створення за допомогою фантазії та образного мислення ланцюжка асоціацій. Засвоюючи іноземні слова, учні уявляють у зв'язку з їхнім звучанням щось смішне, цікаве, незвичайне. Використання методів оживлення (надання уявному образу властивостей живої істоти – рухливості, динамічності тощо), входження, надлишковості (гіперболізація властивостей або окремих рис образу, відтвореного в уяві), трансформування (зміна образу для посилення його виразності та яскравості) дає можливість з допомогою пам'яті, уяви та нестандартного мислення вивчати різні навчальні предмети, особливо іноземну мову. В цілому ці методи оптимізують процес осмислення, опрацювання і засвоєння інформації. Учні отримують задоволення від такого навчання, конкурують самі з собою і завжди виграють у цьому змаганні [12].

Виходячи з досвіду роботи по впровадженню методів ейдетики, було проведено лінгводидактичне дослідження на етапі засвоєння нових лексичних одиниць з англійської мови серед учнів 1–4 класів. Було здійснено

порівняльну характеристику традиційних методів та методів ейдетики. Результати засвідчили про ефективність та результативність останніх .

Мет.1– використання традиційних методів та прийомів засвоєння нових лексичних одиниць.

Мет.2 – використання методів ейдетики.

Застосування методів ейдетики дає змогу учневі бути не пасивним споживачем знань, а сприяє заглибленню у мовленнєву діяльність у власний мовленнєвий простір, формує особистість, здатну до самопізнання і саморозвитку.

Складність описаної методики полягає лише в тому, що вона незвична. Її перевага: вимагає незначних витрат часу для того, щоб навчити учнів засвоювати нові слова, уявляючи їх значення й образи-асоціації.

Наприклад, легко буде запам'ятати слово **MONKEY**, якщо уявити, що велика мавпа об'їлася **МАНКИ**, а слово **CUP** назавжди залишиться в пам'яті, якщо уявити, як із чашки **КА**Пає вода.

Якщо нам потрібно запам'ятати фразове дієслово **come across** («випадково зустріти когось, чітко викласти свою ідею, забезпечити когось грошима чи продукцією»), ми замінюємо його подібним українським «**КуМедний КаРаСь**» і з'єднуємо з головним **поняттям** у зв'язне речення:

«**КуМедний КаРаСь** **ВИПАДКОВО ЗУСТРІВ** царівну-жабу й відразу **ВИКЛАВ** їй свою **ІДЕЮ** про те, що він **ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМЕ** її впродовж усього життя харчами та вбранням» [7].

Алгоритм такий:

1. Читаємо англійське слово.
2. Читаємо переклад слова .
3. Створюємо асоціативний ланцюг за співзвучністю.

Безперечно, не завжди в українській мові є дуже схоже слово, з яким можна скласти асоціацію. Тоді беремо початки слів чи закінчення або

наближене звучання українського слова до англійського. Чудова асоціація – **generous** – щедрий. **Генерал**, а значить, має бути щедрим!

Grab – *захопити, схопити*. Уявляємо **граблі**, які загрибають все на своєму шляху.

Grab bag – сумочка для дрібниць. Рукою, немов **граблями**, швидко хапаєте **багет**, кладете в сумку і біжите на роботу.

Obstinacy – впертий. Уявіть собі осла, який такий упертий, як «**Об стінку осел**» – obstinacy [11].

Eye – око. Щось потрапило в око і ми кричимо «**Ай!**».

Головне – не боятися фантазувати. І чим незвичайніша вигадка, тим краще запам'ятовування англійського слова.

Як приклад, пропоную власні ейдетичні асоціації до окремих тем. Запропоновані варіанти допоможуть педагогу збільшити на уроках обсяг засвоєної інформації та навчити учнів запам'ятати її, а потім відтворити без зайвих перевантажень.

Colours

Green [grɪːn] – зелений

Зелень кладемо на **ГРІН**ки.

White [waɪt] – білий

Білий сніг падає як **ВА**Та.

Red [red] – червоний

Червона **РЕ**Диска.

Yellow [jɛləʊ] – жовтий

Сидить рибак у **жовтому** костюмі та й кричить: **Є ЛОВ!**

Black [blæk] – чорний

Об'ївся **БЛЕ**Коти та й по**ЧОР**НІВ.

Brown [braʊn] – коричневий

Восени я **БРАВ** гриби з **КОРИЧНЕВОЮ** шляпкою.

Blue [bluː] – синій

БЛУкав **СИНІМ** волошковим полем.

Pink [pɪŋk] – рожевий

Яка красива **Рожева ПІН**Ка у ванні!

Grey [greɪ] – сірий

Чому **ГРЕЙ**пфрут **СІРІЙ**? Хтось пофарбував його сірим маркером!

Violet [vaɪələɪt] – фіолетовий

Дівчинка **ВАІЕ**ЛИТ носить **ФІО**ЛЕТОВИЙ.

Gold [gəʊld] – золотавий

ГОЛий Дуб, без кори, схожий на **ЗО**ЛОТИЙ.

Bright [braɪt] – яскравий

Брат одягнув блискучий костюм на свято – **ЯСК**РАВИЙ у мене **БРА**Т!

Animals

Fox [foks] – лисиця

Руда хитра **ЛИСИЦЯ** виробляє хвостом смішний **ФОКУС**.

Tiger [taigə] – тигр

Яка красива **ТАЙГА**, а **ТИГР** там просто хазяїн.

Lion [laiən] – лев

ЛАЙ, Нене, його, а то він, наче **ЛЕВ**, розлютився.

Wolf [wulf] – вовк

ВОВК заліз у **ВУЛик** **Фіолетовий** і розігнав усіх бджіл.

Leopard [lepəd] – леопард

ЛЕОПАРД підкрався до житла і почув дитячий **ЛЕПЕТ**.

Puma [pjumə] – пума

ПУМА до нас прийшла в гості дивитися, як я **П'Ю МЕД**.

Squirrel [skwirəl] – білка

БІЛКА живе біля нашого **СКВЕРу**.

Hare [heə(r)] – заєць

ЗАЄЦЬ так довго біг по лісі, що аж захекався: «**ХЕА-ХЕА-ХЕА**».

Rabbit [ræbit] – кролик

Зляканий **КРОЛИК** стрибав по клітці без упину наче **РоБОТ**.

Raccoon [ræku:n] – енот

Енот прищепив свій полосатий хвіст і кричить.

От **ЄНОТ** – **КРИКУН!**

Hamster [hæmstə(r)] – хом'як

ХОМ'ЯК **СТЕР** всі мої малюнки, забравшись на стіл.

Mole [məul] – кріт

Сліпий **КРІТ** випив все **МОЛОКО**.

Rat [ræt] – щур

ЩУР надів чудові **РЕТУЗИ**.

Beaver [bi:ve(r)] – бобер

О диво! У **БОБРА** вирости **БИВНІ!**

Norse [hɔ:s] – кінь

У дворі **КІНЬ** справжній **ХОЗЯїн!**

Moose [mu:s] – лось

ЛОСЬ об'ївся клюквеного **МУСУ**.

Camel [kæməl] – верблюд

Я поклав у мішок **КАРАМЕЛЬ** сів на **ВЕРБЛЮД** і гайда по пустелі!

Whale [weil] – кит

Найбільша тварина в світі - **ВЕЛИКИЙ КИТ**.

Seal [si:l] – тюлень

ТЮЛЕНЬ, хоч і повільний, але він набрався **СИЛ** і доліз до води.

Monkey [mʌŋki] – мавпа

МАВПА об'їлася **МАНКИ!**

Elephant [elifənt] – слон

СЛОН несе дівчинці **ЕЛІ ФАНТ** від найбільшої цукерки в світі!
 Rhino [rainəu]– носоріг
НОСОРИГ одягнув **РАНЕць** на плечі і гайда в школу!

Porcupine [pɔ:kjʊraɪn] - дикобраз
ДИКОБРАЗ такий страшний , **ПОКУПАНИЙ** він буде кращий.

Dog [dog]– собака
 Ми з **СОБАКОЮ** заключили **ДОГ**овір: не кусатися.

Cat [kæt]– кіт
 Нашу Катерину називають Кет , а у нашої **КЕТ** є улюблений **КІТ**

Cow [kau]– корова
КОРОВА забула, що треба давати молоко, та й дає **КАВУ!**

Sheep [ʃi:p]–вівця
 У **ВІВЦІ** замість густої м'якої шерсті справжні **ШИПИ!**

Ox [oks]– віл
ВІЛ вирядився у квіти та везе **ОКС**ану на весілля.

Donkey [dɒŋki]– віслюк
ВІСЛЮКА дуже люблять його **ДОНЬКИ.**

Pig [pig]– свиня
 Оце сміх ! **СВИНЯ** продає **ПІГ**улки!

Hen[hen]– курка
 У нас з'явилась дуже розумна курка: **КУРКА – ГЕНІЙ!**

Cock [kok]– півень
ПІВЕНЬ готує смачний **КОК**тейль!

Fruit

Apple [æpl]–яблуко
Яблуко завітало в гості до **АПЕЛЬ**сина!

Pear [peə]– груша
 Я набрала собі **ГРУШ** в **ПЕ-е-е-лену.**

Plum [plʌm]– слива
 Соковита **СЛИВА** лягла на скатертину і залишила **ПЛЯМУ!**

Strawberry [strɔ:beri] – полуниця
 Ти **ПОЛУНИЦЮ** в **СТРОК** **БЕРИ**, щоб не зіпсувалась.

Grapes [greɪps]– виноград
 Автомобіль віз виноград, розсипав його на дорозі.
ГРЕБІТЬ **ВИНОГРАД** і засипайте назад в машину.

Raspberry [ra:zberi]– малина
 Як я люблю брати **МАЛИНУ!** **РАЗ** **БЕРУ**, два беру...

Gooseberry [gu:zberi]– агрус
ГУСей **БЕРИ** з собою – вони допоможуть **АГРУС** зібрати.

Cranberry [krʌnberi] – журавлина
 Це ж треба! **КРАН** **БЕРЕ** в болоті **ЖУРАВЛИНУ!**

Pineapple [paɪnæpl]– ананас

ПАН АПЕЛЬсин дружить з АНАНАСОМ!

Date[deit] – фінік

ФІНІКИ – це прекрасні ДЕТАлі для конструктора ! Будемо з фініків башні будувати!

Apricot[eiprikət] – абрикос

Ми з мамою зробили **АБРИКОС**овий брикет.

ЕЙ, БРИКЕТ, ти такий кльовий!

Peach[pi: tʃ] – персик

Який великий **ПЕРСИК**. Як **ПІЧ**!

Cowberry[kaubəri]– брусниці

БРУСНИЦЯ, КАВУ БЕРИ і приходь кавувати!

Bilberry (blackberry)[bilberi]– чорниці

ЧОРНИЦЯ одягла **БІЛ**ий **БЕРЕТ**, їй так личить!

Melon[melən]–диня

ДИНЯ– велика господиня. На кухні перець **МЕЛЕ**!

Watermelon[wɔ:təmelən] - кавун

КАВУН не господар, він **ВОДУ МЕЛЕ**!

Persimmon[pəsɪmən] – хурма

ПЕСИк **МЕНІ ХУРМУ** приніс, тобто те, що по дорозі не догриз.

Vegetables

Cucumber[kju:kʌmbə(r)]– огірок

Бешкетник забрався в городину та й **ОГІРКИ КУ**ла**КАМ**и **Б'Є**!

Carrot[kærət]–морква

МОРКВА їде у **КАРЕТ**і!

Potatoes[pə'teɪtəuz]–картопля

КАРТОПЛЯ відростила собі вуса та й **ПЕТ**ляє **ТЕЙ** і **ТОЙ УС** по городу.

Onion[ʌnjən]–цибуля

ЦИБУЛЯ на **АНІН** день народження - це справді дуже весело!

Garlic[ga:lik]–часник

ЧАСНИК на **ГАЛ**и**н**Кин день народження – це супер!

Cabbage[kæbɪdʒ]– капуста

У **КАБІ**нет **Дж**мелик несе **КАПУСТУ**, і йому нелегко!

Cauliflower[kolɪflaʊə(r)]–цвітна капуста

ЦВІТНА КАПУСТА попросила у **КОЛІ ФЛО**мастер, щоб він зробив її ще більш яскравою.

Brusselssprouts[brʌslzsprauts]– брюссельська капуста

БРЮССЕЛЬСЬКА КАПУСТА натягнула

БРАСЛети **СПРАВ**но, така екзотична, модняча!

Beetroot[bi:tru:t]– буряк

У вулику з'явився **БІлий ТРУТень**, але його вигнали, і він живе на **БУРЯЧКУ**.

Aubergine[əube zi:n]– баклажан

Е-е-е! У БІЖутерії БАКЛАЖАНИ розібрали всі сережки, але на чому вони будуть їх носити – вух же нема!

Pumpkin [pʌmpkiŋ]– гарбуз

ГАРБУЗ з ПАМПухою КІНО дививсь!

Turnip[tə : ni:p]– ріпа

РІПА плавати не вміє – от і **ТОНЕ**.

Parsley[pa:sli]– петрушка

ПЕТРУШКУ ПАСЛИ біля плоту, щоб їй чуба не відірвали.

Dill[dil]– кріп

На **КРІП** завели **ДІЛО**, тому що це він хотів петрушці чуба відірвати!

Beans[bi:nz] – боби, квасоля

В **БЕНЗин** насипали **БОБІВ І КВАСОЛІ**, а вони там як сир в сметані.

Corn[kɔ:n]– кукурудза

КУКУРУДЗА на **КОНі** додому їде!

Pea[pi:]– горох

ГОРОХ з усього світу зібрався, щоб влаштувати **ПИ-И-И-р**.

Asparagus[əspærægəs] – спаржа

СПАРЖА приїхала до нас **ІЗ ПАРИЖу** на **ГАС**тролі.

Days of the week

Sunday[sʌndeɪ] – неділя

НЕДІЛЯ святковий день, **САН**Далі **ДАЙ** мені.

Monday[mʌndeɪ] – понеділок

У **ПОНЕДІЛОК** **МАН**дарини **ДАЙ** мені.

Tuesday[tju:zdeɪ] – вівторок

У **ВІВТОРОК** свої твори **ТИ** **ЗДА**вай вчасно.

Wednesday[wenzdeɪ] – середа

У **СЕРЕДУ** кров з **ВЕНи** **ЗДАЙ**, щоб врятувати чиєсь життя.

Thursday[θə : zdeɪ] – четвер

У **ЧЕТВЕР** ти, **СЕС**тро, **ЗДАЙ** свої вірші у шкільну газету.

Friday[fraideɪ] – п'ятниця

У **П'ЯТНИЦЮ** **ФРА**к **ДАЙ** другу на бал.

Saturday[sætədeɪ] – субота

СВЕТЕР **ДАЙ** мені в **СУБОТУ**, щоб його випрати.

Сучасна молодь, яка стала у більшій мірі споживачами у світі технологій, не приймає методів багаторазового повторення, прописування та зазубрювання нової лексики. Тож у пригоді стає використання методів ейдетики для вивчення англійських слів. При системному

використанні методів ейдетики поступово розвиваються здібності дитини, сенсорні відчуття, осмислене використання цих можливостей у навчанні, в повсякденному житті, творчій діяльності.

Узагальнюючи вищевикладене, можна сказати, що навчання за допомогою методів ейдетики стає найбільш природним і гармонійним. Це специфічна форма організаційної навчальної діяльності, мета якої забезпечити комфортні умови, за яких кожен учень відчув би свої успіхи, побачив результати навчання. Тут мінімізується психологічна напруга, а запам'ятовування і засвоєння інформації стає невимушеним і захоплюючим. У результаті значно підвищується працездатність та рівень комунікативної компетентності.

Література

1. Айзенварг Л.Г., Айзенварг М.Л. Эйдетика [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://do100verno.com.ua/blog/tag/10>
2. Антошук Є.В. Швидка педагогічна допомога від «Української Школи Ейдетики». 8 уроків з техніки ефективного запам'ятовування будь-якої інформації. – Вінниця, 2002.
3. Антошук Є. В. 10 уроків чудової пам'яті. – К.: Вид. О. М. Ешке, 2003.
4. Бесєдіна А. Вплив методів і завдань ейдетики на розвиток особистості учня // Рідна школа. – 2009. – № 2–3. – С. 61–62.
5. Використання інноваційних технологій при вивчанні англійської мови.[Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/.
6. Використання сучасних методів навчання на уроці англійської мови [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ukrbukva.net/51993-Ispolzovanie-sovremennyh-metodov-obucheniya-na-uroke-angliyskogo-yazyka.html>. Гайдаенко М. Эйдетика – удивительная реальность // Психолог. – 2011. – № 28 (июль).
7. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Ейдетика в сучасних технологіях навчання [Электронный ресурс]. – Режим доступа: pleyady.kiev.ua/.../6709-ejdetika-v-suchasnih-tehnologijah
8. Ейдетика на уроках англійської мови[Электронный ресурс]. – Режим доступа: shprvo.ck.ua/upload/files/ЕЙДЕТИКА%202.doc.
9. Мажиріна Н. Эйдетика. Мир другими глазами [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://clck.yandex.ru/redirect>.
10. Методика ейдотехніка та її використання словесниками[Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://svitppt.com.ua/ukrainska-mova/metodika-eydotehniki-ta-ii-vikoristannya-slovesnikami0.html>.
11. Тимошенко И. Эйдетика [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.tip-top.sebastopol.ua/ru/tip-top/eidetika>.